

**АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ
КОНСОЛИДИРАНИ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2023**

СОДРЖИНА

	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ	1
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	3
КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ	4
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	5
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	6
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ	7
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	8
1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ГРУПАТА	8
2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ	8
3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ	21
4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ	22
5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ	24
6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	27
7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	28
8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ	29
9. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА	34
10. ЗАЛИХИ	34
11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ	35
12. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ И ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА	35
13. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	36
14. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИ АКЦИИ	36
15. ОСТАНАТИ И ЗАКОНСКИ РЕЗЕРВИ	37
16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ	37
17. ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ	38
18. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЦИ	39
19. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ	40
20. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	40
21. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	40
22. ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ	41
23. ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ	41
24. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ	41
25. ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕ	42
26. ДАНОК НА ДОБИВКА	42
27. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	43
28. ДИВИДЕНДА	43
29. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ	43
30. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ	43
31. ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ	43
32. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ	44
33. ДАНОЧЕН РИЗИК	44
34. НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ	45
ПРИЛОГ 1 – КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ	
ПРИЛОГ 2 – КОНСОЛИДИРАНА ГОДИШНА СМЕТКА	

Извештај на независниот ревизор

До Надзорниот одбор и Акционерите на Алкалоид АД Скопје

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на Алкалоид АД Скопје, коишто ги вклучуваат консолидираниот извештај за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2023 година, како и консолидираниот биланс на успех, консолидираниот извештај за останата сеопфатна добивка, консолидираниот извештај за промени во главнината и консолидираниот извештај за парични текови за годината којашто завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени во Република Северна Македонија („Стандарди“). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на консолидираните финансиски извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, консолидираните финансиски извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Алкалоид АД Скопје заклучно со 31 декември 2023 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Консолидираниот годишен извештај е подготвен од страна на Раководството во согласност со барањата на Законот за трговски друштва, член 384.

Раководството е одговорно за подготвувањето на консолидираната годишна сметка и консолидираниот годишен извештај на Алкалоид АД Скопје, кои се одобрени од страна на Управниот Одбор и Надзорниот Одбор.

Според барањата на Законот за ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во консолидираниот годишен извештај подготвен од страна на Раководството на Алкалоид АД Скопје во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со финансиските информации прикажани во консолидираната годишна сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Алкалоид АД Скопје, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2023 година.

Драган Давитков
Управител

Драган Давитков
Овластен ревизор

ПрајсвотерхаусКуперс РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

29 февруари 2024 година
Скопје, Република Северна Македонија

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2023	2022
Средства			
Нетековни средства			
Материјални средства	6	8.059.289	6.976.234
Нематеријални средства	7	2.148.382	1.976.502
Одложени даночни средства	18	24.243	27.980
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	9	9.231	8.551
Останати долгорочни побарувања	12	90.692	307.437
		10.331.837	9.296.704
Тековни средства			
Залихи	10	5.577.893	4.899.072
Побарувања од купувачите	11	2.848.723	2.606.933
Останати побарувања	12	727.501	499.147
Пари и парични еквиваленти	13	467.955	287.400
		9.622.072	8.292.552
Вкупно средства		19.953.909	17.589.256
Акционерска главнина и обврски			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	14	2.220.127	2.220.127
Сопствени акции	14	(109.285)	(109.285)
Законски резерви		626.632	623.368
Останати резерви	15	2.083.175	1.660.233
Задржана добивка		8.969.840	8.112.887
Малцински удел		544	585
		13.791.033	12.507.915
Долгорочни обврски			
Долгорочни кредити	16	714.239	588.881
Обврски за отпремнини	17	59.698	58.693
Одложени даночни обврски	18	4.410	5.889
		778.347	653.463
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачите и останати обврски	19	4.190.772	3.494.340
Данок на добивка		38.285	32.752
Краткорочни кредити	16	1.155.472	900.786
		5.384.529	4.427.878
Вкупно обврски		6.162.876	5.081.341
Вкупно акционерска главнина и обврски		19.953.909	17.589.256

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи од страна 8 до 45 се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Групата на ден 08 февруари 2024 година.

Одобрено од:

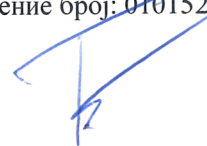
Живко Мукастов
Генерален директор

Виктор Стојчевски
Финансиски директор

Горан Минов
Овластен сметководител
Уверение број: 0101521

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2023	2022
Продажби	5	16.512.978	14.289.051
Трошоци содржани во продадени готови производи и трговски стоки	22	<u>(8.937.595)</u>	<u>(7.835.477)</u>
Бруто добивка		7.575.383	6.453.574
Трошоци за истражување и развој	22	(189.147)	(163.070)
Трошоци на продажба и маркетинг	22	(4.726.887)	(4.089.940)
Административни трошоци	22	(805.911)	(660.667)
Останати приходи од работењето	20	441.058	1.060.762
Останати расходи од работењето	21	<u>(471.707)</u>	<u>(930.693)</u>
Добивка од работењето		1.822.789	1.669.966
Трошоци на финансирањето (нето)	25	<u>(37.129)</u>	<u>(26.199)</u>
Добивка пред оданочување		1.785.660	1.643.767
Данок на добивка	26	<u>(208.796)</u>	<u>(180.346)</u>
Нето добивка за годината		<u>1.576.864</u>	<u>1.463.421</u>
Расположливо на:			
– Акционерите на Групата		1.576.905	1.463.426
– Малцински удел		<u>(41)</u>	<u>(5)</u>
Нето добивка за годината		<u>1.576.864</u>	<u>1.463.421</u>
Заработувачка по акција (во денари)			
- Основна	27	<u>1.121,92</u>	<u>1.041,20</u>

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи од страна 8 до 45 се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2023	2022
Нето добивка		1.576.864	1.463.421
Останата сеопфатна добивка:			
Објективна вредност на вложувањата	15	680	(316)
Ефект од ревалоризација на земјиште	15	446.882	-
Ефект од курсни разлики	15	(24.620)	4.145
Останата сеопфатна добивка по оданочување		422.942	3.829
Вкупна сеопфатна добивка		1.999.806	1.467.250

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи од страна 8 до 45 се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
За годината што завршува на 31 декември 2023

	Акционерск и капитал	Сопствени акции	Законски резерви	Останати резерви	Задржана добивка	Малцински удел	Вкупно
На 1 јануари 2022	2.220.127	(109.285)	620.479	1.656.404	7.274.270	590	11.662.585
Издвојувања од резерви	-	-	2.181	-	(2.181)	-	-
Дивиденда (Белешка 29)	-	-	-	-	(618.424)	-	(618.424)
Нето добивка за годината	-	-	-	-	1.463.426	(5)	1.463.421
Останати корекции	-	-	-	-	(35)	-	(35)
<i>Консолидиран извештај за сеопфатната добивка</i>							
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	(316)	-	-	(316)
Ефект од курсни разлики	-	-	708	4.145	(4.169)	-	684
	-	-	708	3.829	(4.169)	-	368
На 31 декември 2022	2.220.127	(109.285)	623.368	1.660.233	8.112.887	585	12.507.915
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-
Издвојувања од резерви	-	-	2.318	-	(2.318)	-	-
Дивиденда (Белешка 29)	-	-	-	-	(688.699)	-	(688.699)
Нето добивка за годината	-	-	-	-	1.576.905	(41)	1.576.864
Останати корекции	-	-	-	-	(198)	-	(198)
<i>Консолидиран извештај за сеопфатната добивка</i>							
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	680	-	-	680
Објективна вредност на земјиште	-	-	-	446.882	-	-	446.882
Ефект од курсни разлики	-	-	946	(24.620)	(28.737)	-	(52.411)
	-	-	946	422.942	(28.737)	-	395.151
На 31 декември 2023	2.220.127	(109.285)	626.632	2.083.175	8.969.840	544	13.791.033

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи од страна 8 до 45 се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

	За годината што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Парични текови од оперативни активности		
Наплатено од купувачи	16.498.488	14.130.899
Платено на добавувачите и вработените	(14.603.940)	(12.946.989)
Паричен тек од работењето	1.894.548	1.183.910
Приливи од камати	15.532	12.939
Нето парични текови од оперативните активности	1.910.080	1.196.849
Парични текови од инвестициони активности		
Набавка на постојани средства	(1.324.262)	(1.222.119)
Продажба на основни средства	-	983
Добиени субвенции	(4.281)	193.027
Набавка/продажба на вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба, нето	-	2.136
Нето парични текови користени за инвестициони активности	(1.328.543)	(1.025.973)
Парични текови од финансиски активности		
Приливи од кредити	4.156.696	3.060.574
Отплата на кредити	(3.791.158)	(2.779.018)
Платени камати	(41.266)	(20.158)
Откуп на сопствени акции	-	-
Надоместоци на акционерите и данок на исплатена дивиденда и други распределби од добивката	(688.313)	(618.904)
Нето парични текови користени за финансиски активности	(364.041)	(357.506)
Нето намалување на пари и парични еквиваленти	217.496	(186.630)
Пари и парични еквиваленти на почеток на годината	287.400	496.555
Ефект од курсни разлики	(36.941)	(22.525)
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	467.955	287.400

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи од страна 8 до 51 се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ГРУПАТА

Алкалоид АД Скопје (во понатамошниот текст: Матичното друштво) и неговите подружници (во понатамошниот текст: Групата) произведува и продава разновидни фармацевтски, хемиски и козметички производи, како и производи од билно потекло. Алкалоид АД Скопје се состои од дваесет и две подружници, две спортски друштва и една фондација во Република Северна Македонија и други земји. Називите на подружниците се дадени во точка 2.2 од Белешките кон консолидираните финансиски извештаи.

Производството на Групата се одвива на локациите во Скопје и Белград. Алкалоид АД Скопје, Матичното друштво е акционерско друштво, основано и со седиште во Република Северна Македонија. Адресата на Матичното друштво е: Бул. Александар Македонски 12, 1000 Скопје Република Северна Македонија

Акциите на Алкалоид АД Скопје котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност од 2002 година.

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики кои се применети при подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се применуваат конзистентно во текот на целата презентирана година.

2.1. Основа за подготовка на консолидираните финансиски извештаи

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва (“Службен весник” бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 13/14, 41/14, 138/14 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 195/2018, 225/2018, 239/2018, 290/20,215/21 и 99/2022) правните лица во Република Северна Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник стапи во примена од 1 јануари 2010 година.

До датумот на составувањето на придружните консолидирани финансиски извештаи, измените и дополнувањата на Меѓународните стандарди за финансиско известување („МСФИ/МСС“) и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат после 1 јануари 2009 година сè уште не се преведени и објавени за примена во Република Северна Македонија.

Имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу горенаведените сметководствени прописи кои се применуваат во Република Северна Македонија и Меѓународните стандарди за финансиско известување, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на консолидираните финансиски извештаи на Матичното друштво, придружните консолидирани финансиски извештаи не можат да се сметаат за консолидирани финансиски извештаи подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.1. Основа за подготвување на консолидираните финансиските извештаи (продолжение)

Придружните консолидирани финансиски извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст. Во составувањето на овие консолидирани финансиски извештаи Матичното друштво ги применува сметководствените политики наведени во белешката 2.

Овие финансиски извештаи се подготвени врз основа на принципот на континуитет.

Износите содржани во консолидираните финансиски извештаи на Матичното друштво се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Северна Македонија.

Подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва и Правилникот за водење на сметководство бара примена на проценки и претпоставки од страна на раководството на Групата, кои влијаат врз искажаните позиции во консолидираните финансиски извештаи. Иако оценките на раководството се базираат на разумни информации и познавања за настаните и активностите, фактичките резултати може да се разликуваат од проценките. Проценките на раководството се прикажани во Белешка 4.

2.2. Подружници

Подружниците се правни лица кај кои Матичното друштво има контрола врз финансиските и деловните политики и поседува повеќе од една половина од гласачките права. Постоенето на и ефектот од поседувањето на гласовите се зема во предвид при одредување дали Матичното друштво има контрола врз друго правно лице. Набавната вредност на вложувањето претставува објективна вредност на даденото средство. Матичното друштво ги евидентира вложувањата по нивната набавна вредност намалена за евентуално обезвредување.

Подружниците се целосно консолидирани од моментот на воспоставување на контрола од страна на Матичното друштво врз истите. Подружниците се елиминираат од консолидацијата во моментот на престанок на контролата од страна на Матичното друштво.

Приложените консолидирани финансиски извештаи ги опфаќаат финансиските извештаи на Матичното друштво Алкалоид АД Скопје и следните подружници:

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2. Подружници (продолжение)

	2023	2022
	учество	учество
Алкалоид ДОО Загреб, Хрватска	100%	100%
Алкалоид ДОО Белград, Србија	100%	100%
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид ДОО Сараево, Босна и Херцеговина	100%	100%
Алкалоидфарм СА Фрибург, Швајцарија	100%	100%
Алкалоид ЕООД Софија, Бугарија	100%	100%
АЛК&КОС Фармацеутицалс Шпк Приштина, Косово	100%	100%
Алкалоид Билна аптека ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	100%	100%
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	100%	100%
Алкалоид УСА ЈЛЦ Колумбус, Охајо САД	49%	49%
Фондација „Трајче Мукаетов“ Скопје, С. Македонија	100%	100%
Алкалоид ДОО Подгорица, Црна Гора	100%	100%
ООО Алкалоид РУС Москва, Русија	100%	100%
Алкалоид ФАРМ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид Веледрогерија ДОО Белград, Србија	100%	100%
Алкалоид Иљач ТЛС Истанбул, Турција	100%	100%
АЛКА-ЛАБ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид Шпк Тирана, Албанија	100%	100%
ТОВ Алкалоид Киев, Украина	100%	100%
Алкалоид ЈГЛ ДОО Загреб, Хрватска	100%	100%
Алкалоид УК Лимитед, Велика Британија	100%	100%
РК АЛКАЛОИД РАКОМЕТ СКОПЈЕ, С.Македонија	100%	100%
РК МУЛТИ ЕСЕНС СКОПЈЕ, С.Македонија	100%	100%
Алкалоид Букурешт С.Р.Л., Романија	100%	100%
Алкалоид СЕЕ ДОО Белград, Србија	100%	-

Иако вложувањето на Алкалоид АД Скопје во Алкалоид УСА ЈЛЦ Колумбус, Охајо САД изнесува 49%, Матичното друштво поседува контрола.

Во 2022 година АЛКАЛОИД регистрираше ново друштво во Романија, со назив Алкалоид Букурешт С.Р.Л. Друштвото е во 100% сопственост на АЛКАЛОИД АД Скопје. Во 2023 година АЛКАЛОИД регистрираше ново друштво во Србија, со назив Алкалоид СЕЕ ДОО Белград. Друштвото е во 100% сопственост на АЛКАЛОИД АД Скопје.

Матичното друштво има претставништва во Русија и Украина. Резултатите од работењето на претставништвата се вклучени во овие консолидирани финансиски извештаи.

2.3. Сегментно известување

Известувањето по оперативни сегменти е конзистентно со начините на интерно известување за потребите на Управниот одбор. Управниот одбор е одговорен за стратешките одлуки за секој од сегментите.

На 31 декември 2023 година, Групата беше организирана во четири известувачки сегменти:

- **Фармација** - производство и продажба на лекови за хумана медицина, ветеринарни лекови и фармацевтски суровини,
- **Хемија** - производство и продажба на хемиски производи,
- **Козметика** - производство и продажба на козметички производи,
- **Билкарство** - производство и продажба на производи од билно потекло.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.3. Сегментно известување (продолжение)

Севкупната производна програма на фармацевтски производи на Алкалоид - Фармација се состои од следниве фармацевтски форми:

- Орални цврсти дозни форми: Таблети - конвенционално и модифицирано ослободување, филм-таблети, обложени таблети, подјазични таблети, капсули, сув прашок за орална суспензија.
- Течни дозни форми за орална употреба: Раствори за орална употреба, сирупи, суспензии.
- Топикални препарати: Кремови, масти, раствори, гелови, спрејови, вагиналети, супозитории.
- Стерилни дозни форми: Парентерални мало-волуменски, капки за очи, масти за очи.

Покрај капацитетите за производство на готови фармацевтски производи Алкалоид-Фармација има погон за екстракција на опиоиди, кој вклучува производство на морфин и негови деривати како фармацевтски суровини.

Сегментот Алкалоид - Хемија денес има развиена програма за производство на хемикалии и реагенси од органско и неорганско потекло, со ра, ригис, ригум и со фармакопејски квалитети. Истите се наменети за лабораториите во институтите, факултетите, клиниките, фармацевтската и козметичката индустрија, како и во процесите на производство на други индустрии.

Палетата на производи на Алкалоид - Козметика се состои од производите за нега на кожа, производите за нега на детска кожа, сапуни, производите за нега на коса, производите за нега на заби, парфемската колекција за мажи, парфемската колекција за жени, како и козметиката за домаќинството. Состојките кои се составен дел на производите се набавуваат од добавувачи кои ги задоволуваат високите стандарди за квалитет и истите се во согласност со барањата на Европската директива за квалитетен козметички производ.

Главни дејности во Алкалоид - Билкарство се обработка, мешање и пакување на билни суровини како корени, листови, овошје, семе итн.

Приходите по сегменти се приходи кои се обелоденети во консолидираниот биланс на успех на Групата, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите приходи на Групата кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

Расходите по сегменти се расходи кои се обелоденети во консолидираниот биланс на успех на Групата, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите расходи на Групата кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

Нето оперативните средства на Групата се состојат примарно од материјални и нематеријални средства, залихи и побарувања намалени за нето оперативните обврски, додека нето финансиските средства на Групата примарно се состојат од парични средства и парични еквиваленти, останати тековни финансиски средства намалени за финансиски обврски, одложен данок и данок на добивка.

Сметководствените политики на сегментите се исти со сметководствените политики на Групата. Ова се всушност податоците кои што се репортираат на управувачките структури за целите на донесување одлуки за распределба на ресурсите и за оценување на резултатите од работењето на сегментите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.4. Наеми

Наем при кој во основа сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на едно средство не се пренесуваат на корисникот на наемот, се класифицира како оперативен наем. Плаќањата за оперативен наем (нето од олеснителни плаќања од страна на наемодавачот) се признаени како расход во консолидираниот Биланс на успех на праволиниска основа во рамките на времетраењето на наемот.

2.5. Курсни разлики

Валута за вреднување и обелоденување

Валута за вреднување и обелоденување на трансакциите на Групата е македонскиот Денар. Износите вклучени во консолидираниите финансиски извештаи се прикажани во илјади Денари.

Трансакции и состојби

Трансакциите направени во странски средства на плаќање се пресметуваат во македонски Денари по курсот кој важел на денот на трансакцијата. Курсните разлики настанати од таквите трансакции во текот на годината и од сведувањето на средствата и обврските искажани во странски средства за плаќање по курсот кој важел на денот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба, се искажуваат во Консолидираниот Биланс на успех како приходи или расходи. Курсните разлики настанати од искажувањето во Денари на вложувањата изразени во странски средства за плаќање, се прикажани во главнината.

Подружници

Средствата и обврските се пресметани според крајниот курс на денот на консолидираниот извештај за финансиската состојба. Приходите и расходите се пресметани со примена на просечниот курс за периодот на известување (освен ако просечниот курс не претставува разумна основа за изразување на кумулативниот ефект на курсевите на денот на трансакцијата, во кој случај е користен курсот на трансакцијата).

Средствата и обврските на надворешното работење на Групацијата, се преведуваат по валутата на датумот на известување за целите на презентирање на консолидираниите финансиски извештаи. Приходите и расходите се преведуваат според просечните курсеви за тој период, освен ако курсот на валутата не се менува значително во тој период, во којшто случај се користат курсевите на денот на трансакциите. Курсните разлики што произлегуваат, доколку ги има, се признаваат во останата сеопфатна добивка и се акумулираат во девизната резерва и доколку е соодветно се распределува на неконтролирано учество.

2.6. Материјални средства

Материјалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност. Земјиштето е прикажано по неговата пазарна вредност врз основа на процена направена од страна на независен проценител. Останатите материјални средства се искажани по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредност. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените материјални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.6. Материјални средства (продолжение)

Издатоците за реконструкција, адаптација или друго вложување со кои се зголемува корисниот век на употреба или капацитетот се капитализираат со нивното настанување. Трошоците за редовно одржување и поправки се евидентираат на товар на трошоците на работењето во моментот на нивното настанување.

Позитивниот ефект од проценката на земјиштето се евидентира на главнината како ревалоризациона резерва. Негативниот ефект од проценката на земјиштето се евидентира на главнината, до износот на ревалоризационата резерва на одредено средство, а разликата се евидентира во консолидираниот Биланс на успех. Остатокот од ревалоризационата резерва се пренесува на задржаната добивка во моментот на отуѓувањето.

Земјиштето не се амортизира. Амортизацијата на останатите материјални средства се пресметува со примена на праволиниската метода и е наменета за алоцирање на набавната или проценетата вредност на основните средства во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на материјалните средства. Предвидениот корисен век на средствата е:

Згради	10 - 40	години
Опрема за производство	10 - 20	Години
Возила	4	Години
Мебел, компјутери и останата опрема	3 - 10	Години

Резидуалната вредност на средствата и нивниот предвиден век на користење се проценува на датумот на консолидираниот извештај за финансиската состојба и се коригира доколку е потребно.

Сегашната вредност на материјалните средства се намалува до износот на надоместувачката вредност во случај кога сегашната вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност.

Отстапените или на друг начин отуѓени материјални средства се елиминираат од консолидираниот извештај за финансиската состојба заедно со исправката на вредноста. Добивката или загубата што произлегува од таквото отуѓување се признава во Билансот на успех.

2.7. Нематеријални средства

Нематеријалните средства се состојат од жигови, лиценци и софтвер. Нематеријалните средства се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредноста. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените нематеријални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното право на користење.

Амортизацијата на нематеријалните средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години.

Предвидениот корисен век на средствата е:

Софтвер	5	години
Интерно генерирани нематеријални средства	10	години
Жигови и патенти	10	Години

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.7. Нематеријални средства (продолжение)

Одделно стекнати нематеријални средства

Нематеријалните средства со конечен животен век кои што се стекнати одделно се прикажуваат по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и за исправката на вредност. Амортизацијата на стекнатите нематеријални средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години. Предвидениот век на употреба и методот на амортизација се предмет на испитување на крајот на секој период за известување.

Интерно генерирани нематеријални средства - трошоци за истражување и развој

Издатоците за истражување се признаваат како расходи при нивното настанување. Интерно генерираните нематеријални средства кои произлегуваат од фазата на развој се признаваат доколку и само доколку може да го демонстрираат следното:

- Техничка изводливост за довршување на нематеријалното средство, така што тоа да биде расположливо за употреба или продажба,
- Неговата намера е да го доврши нематеријалното средство и да го користи или продаде,
- Неговата способност да го користи или продаде нематеријалното средство.
- Како нематеријалното средство ќе создава веројатни идни економски користи.
- Расположливоста на соодветни технички, финансиски и други ресурси за довршување на развојот и за употреба или продажба на нематеријалното средство,
- Неговата способност за веродостојно мерење на издатокот кој може да му се припише на нематеријалното средство за време на неговиот развој.

Износот на иницијално признатите интерно генерирани нематеријални средства е збир од настанатите трошоци од денот кога нематеријалното средство за прв пат ги исполнува критериумите за признавање наведени погоре. Во случај кога интерно генерираните нематеријални средства не ги задоволуваат критериумите наведени погоре, трошоците за развој се признаваат во консолидираниот Биланс на успех во периодот во кој што се настанати.

Последователно по иницијалното признавање, интерно генерираните нематеријални средства се прикажуваат по нивната набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и исправката на вредност на ист начин како и одделно стекнатите нематеријални средства.

Патенти

Патентите иницијално се мерат според набавна вредност и се амортизираат на праволиниски метод во текот на проценетиот животен век од десет години.

2.8. Обезвреднување на нефинансиските средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат, се предмет на годишна анализа за можноста од нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста од нивно обезвреднување секогаш кога настаните или измените во деловните услови укажуваат дека нивната сегашна вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност. Загубата од обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност на средството ја надминува вредноста за неговото повторно надоместување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.8. Обезвреднување на нефинансиските средства(продолжение)

Надоместувачката вредност претставува повисоката вредност од нето продажната цена на средството, намалена за трошоците на продажба и неговата употребна вредност. Со цел за да се процени обезвреднувањето, средствата се групирани во најмали единици кои генерираат пари. Нефинансиските средства, освен гудвилот, кои се обезвреднети се проценуваат за можната корекција на обезвреднувањето на датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

2.9. Финансиски средства

Финансиските средства на Групата се класифицирани во следните категории: позајмици и побарувања и хартии од вредност расположливи за продажба. Класификацијата на вложувањата е направена во зависност од намената за која финансиските средства се набавени. Класификацијата на финансиските средства се одредува во моментот на нивната набавка и се анализира на секој датум на известување.

Позајмици и побарувања

Позајмиците и побарувањата се финансиски средства со дефинирани услови за плаќање и не се котираат на пазарите на хартии од вредност. Позајмиците и побарувањата се вклучени во тековните средства, освен оние кои имаат доспевање подолго од 12 месеци по датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позајмиците и побарувањата се прикажани во Консолидираниот Извештај за финансиската состојба на позицијата Побарувања од купувачите и останати побарувања (Белешка 2.11).

Хартии од вредност расположливи за продажба

Финансиските средства “расположливи за продажба” се класифицирани како нетековни средства, освен оние кои раководството планира да ги отуѓи во период пократок од 12 месеци по датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

Набавката и продажбата на финансиските средства се евидентира на денот на тргувањето. Вредноста на набавката ги вклучува и трошоците за трансакцијата. Финансиските средства се бришат од евиденцијата во моментот на нивната продажба или во моментот на завршување на правото за добивање на надоместок. Финансиските средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по нивната пазарна вредност. Групата исто така има вложувања во акции кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства „расположливи за продажба“ и се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Групата очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност. Позајмиците и побарувањата се вреднуваат по нивната амортизирана вредност со примена на ефективна каматна стапка.

Промените во вредноста на финансиските средства се евидентираат во главнината и Консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка, освен загубите од обезвреднување на финансиските средства, каматите пресметани со ефективна каматна метода и курсните разлики на финансиските средства кои што се признаваат во консолидираниот Биланс на успех.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.9. Финансиски средства(продолжение)

Хартии од вредност расположливи за продажба(продолжение)

Во моментот на продажба на финансиските средства, акумулираниот износ во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во консолидираниот Биланс на успех. Дивидендите што се добиваат од поседувањето на финансиските средства се евидентираат во консолидираниот Биланс на успех со стекнување на правото за добивање парични средства. Пазарната вредност на финансиските средства се базира на последната тргувана цена на акцијата на Македонската берза за хартии од вредност. Вложувањата за кои вредноста не може со сигурност да се измери се прикажани според нивната набавна или ревалоризирана вредност намалена за исправката на вредноста.

На крајот на секој известувачки период, Групата врши анализа на вредноста на финансиските средства. Во случај кога постојат доволно индикатори дека вредноста на финансиските средства е неповратно намалена под нивната сегашна вредност, овие финансиски средства се сметаат за обезвреднети. Во тој случај, разликата помеѓу износот на обезвреднувањето и ревалоризационата резерва во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во билансот на успех. Загубата од обезвреднување на вложувањата која што е евидентирана во консолидираниот Биланс на успех не се враќа повторно преку истиот. Анализата на обезвреднувањето на побарувањата од купувачите е опишана во Белешка 2.11.

2.10. Залихи

Залихите се искажуваат по цената на чинењето или по нето реализационата вредност вредност во зависност од тоа која е пониска.. Цената на чинењето на производството во тек, полупроизводите и готовите производи, ги опфаќа сите директни трошоци на производство и производните општи трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна вредност во нормалниот тек на работењето, намалена за варијабилните трошоци за продажба како и сите трошоци поврзани со маркетинг, продажба и дистрибуција. Трошоците за набавка на залихите ги вклучуваат: набавната цена, увозните давачки и други давачки (освен оние кои подоцна се утврдува дека се одбитни од страна на даночните органи), транспорт, ракување и други трошоци кои се директно поврзани со набавката на готови производи, материјали и услуги. Трговските попусти, работи и други слични ставки се одземаат во одредувањето на трошоците за набавка.

2.11. Побарувања од купувачите

Побарувањата од купувачите се искажани по фактурираната вредност намалена за исправката на побарувањата. Исправката на вредноста на побарувањата од купувачите се врши секогаш кога постојат објективни докази дека побарувањето не може да се наплати. Индикаторите кои се користат при проценката за ненаплативост на побарувањата се: несолвентност, можноста од ликвидација и стечај и доцнење при исплатата на побарувањата. Износот на исправката на вредноста претставува разлика помеѓу фактурната вредност на побарувањата и износот кој се очекува да биде надоместен. Направената исправка на побарувањата се прикажува на позицијата: “Трошоци на продажба и маркетинг” во консолидираниот Биланс на успех.

2.12. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се состојат од готовина на сметките во банките и во благајните.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.13. Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични акции. Откупот на сопствени акции се прикажува како намалување на акционерскиот капитал зголемен за сите трошоци за негово откупување или отуѓување. Отуѓувањето на сопствените акции се прикажува како зголемување на акционерскиот капитал и е еднаков на готовинските приливи намалени за сите трошоци на трансакцијата.

2.14. Обврски по кредити

Иницијално, кредитите се прикажуваат по нивната номинална вредност, намалени за трошоците на трансферот. Во понатамошните периоди, кредитите се прикажуваат намалени за пресметаната камата.

Кредитите се прикажани како тековни обврски, освен за делот кој доспева по 12 месеци од денот на консолидираниот извештај за финансиската состојба.

2.15. Обврски кон добавувачи и останати обврски

Финансиските обврски, иницијално вреднувани по објективна вредност, последователно се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна камата е методот на пресметување на амортизирачка набавна вредност на финансиската обврска и на распределба на трошокот од камата во текот на релевантниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на очекуваниот животен век на инструментот или, до нето сметководствената вредност на финансиската обврска, при иницијалното признавање.

2.16. Данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено од даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на утврдената добивка од консолидираниот Биланс на успех, коригирана за одредени ставки согласно законските одредби. Во однос на подружниците на Групата, данокот на добивка се пресметува врз база на усвоените даночни закони на денот на извештајот за финансиска состојба во земјите каде што генерираат оданочив приход.

Одложен данок

Одложениот данок е пресметан за временските разлики помеѓу даночната основица и сегашната вредност на средствата и обврските. Одложениот данок не се пресметува при почетно вреднување на средствата и обврските, доколку во моментот на трансакцијата нема влијание врз даночната добивка или загуба. Одложениот данок се пресметува со примена на тековната даночна стапка. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви временски разлики. Одложеното даночно средство е пресметано врз основа на веројатноста на постоење на идни оданочиви добивки кои ќе овозможат искористување на одложеното даночно средство.

Одложеното даночно средство е пресметано за временските разлики од вложувања во подружниците, освен ако времето на реализација на временските разлики е контролирано од страна на Групата и е извесно дека истите нема да се реализираат во догледна иднина.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.17. Користи на вработените

Обврски за пензии

Групата има обврска за исплата на надомести на вработените кои се категоризирани како “Дефинирани користи” и “Дефинирани придонеси”. Обврските се дефинирани како:

- “Дефинирани користи” на вработените - претставува обврска за исплата на надомести во моментот на пензионирање и вообичаено зависи од еден или повеќе фактори како што се години на старост, работен стаж и надоместоци.
- “Дефинирани придонеси” на вработените - претставува обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. Групата нема обврска за исплата на дополнителни износи доколку државните и приватните пензиски фондови немаат доволно средства за исплата на пензиите

Обврската дефинирана во консолидираниот Извештај за финансиската состојба за користите на вработените е прикажана според сегашната вредност на идните готовински одливи. Износот на “Дефинирани користи” се пресметува на годишно ниво од страна на независен актуар со примена на Кредитната метода на проектирани единици. Сегашната вредност на “Дефинирани користи” се пресметува со дисконтирање на проценетите идни готовински одливи, со примена на каматната стапка на високо ликвидни корпоративни обврзници, деноминирани во валутата во која дефинираните користи ќе бидат платени и кои имаат приближно еднаков период на доспевање со периодот на доспевање на дефинираните користи.

Групата има законска обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. По исплатата на придонесите за пензиско осигурување, Групата нема идна обврска по овој основ. Придонесите се евидентираат како користи на вработените во Консолидираниот Биланс на успех во моментот на нивно доспевање. Однапред платените придонеси се евидентираат како побарувања само доколку се осигура иден поврат на платените средства или идно намалување на обврската.

Престанок на работен однос по основ на деловни причини

На вработените во Групата кај кои престанал работниот однос по основ на деловни причини или доброволно, им се исплаќа паричен надомест. Надоместот за престанок на работниот однос по основ на деловни причини се евидентира врз основа на настанат доброволен прекин на работниот однос, доставена и прифатена понуда од страна на вработениот за доброволен прекин на работен однос. Стекнатото право на исплата како резултат на прекин на работниот однос по основ на деловни причини или доброволно, се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

Учество во добивка

На вработените може да им се признае право на учество во добивката, со одлука на Управниот одбор на Групата за распределба на добивката. Стекнатото право на учество во добивка се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.18. Резервирања

Резервирања за обновување на околината, реструктурирање или тужби против Групата се признаваат кога постои законска или судска обврска како резултат на минат настан и кога износот на надоместот со голема веројатност може да се предвиди. Резервирања не се вршат за идни загуби од работењето.

Резервирањата се евидентираат според нивната сегашна вредност на очекуваните трошоци, потребни за надоместување на обврската.

2.19. Формирање на приходот - признавање и мерење

Приходот претставува објективна вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги. Приходот се прикажува намален за данокот на додадена вредност, проценетите поврати, дисконтите и рабатите. Приходите се состојат од:

Приходи од продажба на производи

Приходите од продажба на производи се признаваат во моментот на испораката на производите и прифаќање од страна на купувачот.

Приходи од продажба на услуги

Приходите од продажба на услуги се признаваат во моментот на извршување на услугата имајќи го во предвид степенот на завршеност на договорената услуга.

Приходи од камати

Приходите од камати се пресметуваат со примена на ефективната каматна стапка. Приходот од камати се намалува до износот на надоместувачката вредност, во случај на обезвреднување на побарувањето и претставува дисконтиран износ на очекуваниот прилив на готовински средства.

Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во моментот на настанување на правото за надомест од страна на издавачите на сопственичките хартии од вредност.

2.20. Дивиденди

Групата ги евидентира обврските по дивиденди кон акционерите, по одобрување на обврската за дивиденди на годишното Собрание на акционерите.

2.21. Основи и обем на консолидација

Консолидираните финансиски извештаи ги опфаќаат извештаите на Матичното друштво АЛКАЛОИД АД Скопје и подружниците обелоденети во Белешка 2.2. Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот на пренесување на контролата до датумот на престанокот на истата.

Интеркомпаниските трансакции, салда и нереализирани добивки од трансакциите помеѓу деловните субјекти се елиминираат. По потреба се извршени рекласификации на податоците обелоденети во финансиските извештаи на подружниците со цел на усогласување на неговите сметководствени политики со политиките на Групата.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.22. Државни поддршки

Државните поддршки не се признават се додека не постои разумно уверување дека Групата ќе се усогласи со условите поврзани со нив, и дека поддршките ќе биде примени. Државните поддршки се признаваат во добивката или загубата на систематска основа во периодите во кои Групата ги признава како расходи поврзаните трошоци за кои поддршките се наменети да ги надоместат.

Конкретно, државните поддршки за да се добијат чиј основен услов им е Групата да набави, изгради или на некој друг начин се стекне со нетековни средства, се признаваат како одложени приходи во билансот на состојба и се пренесуваат во добивката или загубата на систематска и рационална основа за време на животниот век на стекнатото средство.

Државните поддршки кои се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци или се добиваат како непосредна финансиска поддршка на Групата без обврска за идни поврзани трошоци со истите, се признаваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат како побарување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

3.1. Видови финансиски ризици

Во своето работење, Групата е изложено на повеќе видови на финансиски ризици како што се пазарен ризик (ризик од промена на девизните курсеви, пазарните вредности и цените), кредитен ризик, ризик од неликвидност и каматен ризик. Пристапот на Групата во управување со финансискиот ризик е насочен кон проценка на непредвидливоста на финансискиот пазар и настојува да изнајде начин за навремено минимизирање на потенцијалните негативни ефекти. Управувањето со ризикот го врши Финансискиот сектор, а врз основа на политиките одобрени од страна на Управниот одбор и Надзорниот одбор.

Пазарен ризик

а) Ризик од промена на девизниот курс

Групата е вклучено во меѓународни трансакции и е изложено на ризик од промена на девизните курсеви, како резултат на изложеност на домашната валута во однос на различните странски валути. Ризикот од промена на девизниот курс се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина во странски валути во банки за обезбедување на континуитет на операциите на Групата.

б) Ризик од промена на цените

Групата е изложено на ризик од промена на пазарната вредност на вложувањата расположливи за продажба. Групата не е изложено на ризик од промена на цената на готовите производи.

Кредитен ризик

Групата нема значајна концентрација на кредитен ризик. Воспоставените политики и процедури овозможуваат продажба на купувачи со соодветна кредитна историја. Побарувањата од купувачите се состојат од голем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите.

Ризик од неликвидност

Ризикот од неликвидност се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина, можност за обезбедување на средства за кредитирање на операциите на Групата.

Каматен ризик

Групата не поседува значајни финансиски средства кои би обезбедиле принос на камати, така што готовинскиот тек на Групата не е под влијание на промените на пазарните каматни стапки.

Групата е изложено на каматен ризик за долгорочните и краткорочните кредити. Групата нема посебна политика за намалување на каматниот ризик, и истиот го регулира во директни преговори со банките. Каматните стапки на долгорочните кредити се помали од краткорочните, и значајно не варираат. Каматите на краткорочните кредити земени од банките во земјата во тековниот период се намалени во однос на минатата година.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

3.2. Објективна вредност

Објективната вредноста на вложените средства расположливи за продажба се базира на вредноста на акциите кои котираат на официјалниот финансиски пазар на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

За вреднување на вложувањата кои не котираат на официјалниот пазар, се применува тековната пазарна вредност на вложувања во хартии од вредност во иста или слична групација во која дејствува субјектот.

Сметководствената вредност намалена за проценетите исправки на вредноста на финансиски средства и обврски, со рок на доспевање пократок од една година, ја претставува приближно нивната објективна вредност.

Проценките на Групата се базираат на искуството и останатите фактори, вклучувајќи ги и очекувањата за идните настани за кои се верува дека се веројатни во сегашните околности.

3.3. Управување со ризикот од финансирање

Групата користи кредити со цел да обезбеди континуирано работење и да обезбеди поврат на вложувањата на инвеститорите и акционерите преку оптимизација на обврските по кредити и капиталот. Доколку е потребно, Групата може да го намали ризикот од финансирање преку намалување на износот распределен за дивиденди кон акционерите, да издава нови акции или да продаде средства со цел намалување на ризикот од финансирање.

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

Групата врши проценка на идните настани. Проценетите износи вообичаено се блиски до реалните износи на остварените настани. Оние проценки кои може да имаат материјално влијание врз сегашната вредност на средствата и обврските во иднина се опишани подолу:

Стапки на амортизација

Амортизационите стапки се определуваат врз основа на предвидениот корисен век на употреба на недвижностите, постројките и опремата земајќи во предвид минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори.. Корисниот век на употреба се проверува еднаш годишно од страна на Групата врз основа на тековните проценки. Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за амортизација се намали/ зголеми за 10% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближно МКД 58.705 илјади (2022: 54.275 илјади).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ (продолжение)

Корисен век на нематеријалните средства

Корисниот век на нематеријалните средства се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на процените. Поради значителното учество на нематеријалните средства кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за амортизација се намали/зголеми за 10% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближно МКД 34.014 илјади (2022: 32.498 илјади).

Објективна вредност на земјиштето

Објективната вредност на проценетото земјиште се анализира од страна на Групата на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба дали претрпело значајна промена во однос на вредност на денот на проценката. Објективната вредност се утврдува врз основа на годишна проценка извршена од страна на независен проценител користејќи ја методологијата за процена на вредност на недвижен имот објавена во Службен весник на Република Северна Македонија. Влијанието на евентуални промени во претпоставките користени при утврдување на објективната вредност може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку цената на земјиштето се намали/зголеми за 3% ова ќе резултира со промена на вредноста на земјиштето/ревалоризационите резерви на годишно ниво во износ од приближно МКД 63.587 илјади (2022: 36.015 илјади).

Објективна вредност на финансиските средства

Објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба, кои не котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност се евидентирани според нивната набавна вредност. Проценка на Групата е дека нивниот износ и разлика до можната пазарна вредност е нематеријална и истата нема никакво влијание врз искажаниот резултат, имајќи ги во предвид бројот на акциите во портфолиото на Групата, односно процентот на учество во вкупниот капитал на издавачите на хартии од вредност и нивната неликвидност.

Обезвреднување на побарувањата од купувачи и другите побарувања

Обезвреднувањето на сомнителните побарувања се заснова врз проценетите загуби кои потекнуваат од неможноста на купувачите да ги исполнат своите договорни обврски. Проценките кои се користат при проценката на адекватноста на обезвреднување на сомнителните побарувања се старосната структура на нашите побарувања и историјата на отпис на побарувањата, кредитната способност на купувачите како и промените во нашите услови за плаќање. Проценките ги вклучуваат и претпоставките за идното однесување на комитентите и идните готовински наплати. Раководството верува дека не постои потреба од идни резервации коишто ги надминуваат резервациите за сомнителни побарувања што се веќе признати во овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ (продолжение)

Резервирања

Резервациите се признаени кога Групата има сегашна законска обврска или изведена обврска како резултат на минат настан и е веројатно дека одлив на ресурси, кои содржат економски користи ќе бидат потребни за да се подмири обврската и веродостојна проценка на износот на обврската да се направи. Резервациите се мерат и се прикажуваат како најдобра проценка на потребниот трошок потребен да се подмири обврската на датумот на извештајот. Трошокот за резервација се признава во консолидираниот биланс на успех за годината заедно со трошоците кои кореспондираат со природата на резервацијата.

Проценки за евидентирање на користи на вработените

МСС19 користи на вработените, бара да се направат веродостојни проценки на износот на користите кој треба да се евидентира како обврска за користи на вработените. За оваа цел се користат актуарски проценки и техники како што се очекувана стапка на инфлација, обрт на вработени и дисконтната стапка. Евентуалните промени на овие проценки на било која од овие варијабли може да ја промени обврската на Групата по основ на користи на вработените.

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Примарен известувачки образец - деловен сегмент

Сегментното известување до менаџментот се базира на информации за производите и категориите на купувачите.

Основни категории на производи се фармацевтски и нефармацевтски производи (хемиски, козметички и производи од билно потекло). Основна категорија на купувачи за производите на Групата се купувачи на големо.

Резултатите на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Продажби		Добивка од работењето	
	2023	2022	2023	2022
Фармација	14.816.742	12.604.165	1.798.225	1.649.118
Хемија	314.771	362.627	7.366	16.209
Козметика	1.127.403	1.020.711	15.858	2.448
Билкарство	254.062	301.548	1.340	2.191
Вкупно	16.512.978	14.289.051	1.822.789	1.669.966
Финансиски трошоци			(37.129)	(26.199)
Добивка пред даноци			1.785.660	1.643.767
Данок од добивка			(208.796)	(180.346)
Нето добивка			1.576.864	1.463.421

Сите приходи наведени погоре се генерирани од продажби кон надворешни купувачи.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ (продолжение)

Средствата и обврските на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

Средства	2023		2022	
Фармација	18.769.780		16.576.036	
Хемија	634.309		520.197	
Козметика	378.415		313.238	
Билкарство	171.405		179.785	
Вкупно средства	19.953.909		17.589.256	
Обврски				
	2023		2022	
Фармација	5.791.014		4.716.602	
Хемија	144.136		131.468	
Козметика	186.265		185.239	
Билкарство	41.461		48.032	
Вкупно обврски	6.162.876		5.081.341	

Останати ставки на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Амортизација		Инвестиции	
	2023	2022	2023	2022
Фармација	806.716	764.787	1.592.088	1.285.571
Хемија	28.671	19.377	33.568	98.319
Козметика	50.824	46.390	83.165	52.274
Билкарство	40.980	37.177	32.741	38.049
Вкупно	927.191	867.731	1.741.562	1.474.213

Секундарен известувачки образец - географски сегмент

Република Северна Македонија е матична земја на Групата каде се одвива дел од активностите.

	Приходи од продажба		Постојани средства	
	2023	2022	2023	2022
Северна Македонија	5.193.459	4.594.347	10.044.898	8.778.929
Србија	2.800.257	2.568.099	92.973	105.147
Русија	2.305.002	1.883.714	3.220	3.365
Хрватска	1.101.567	975.991	4.379	5.120
Босна и Херцеговина	933.401	844.535	5.916	1.078
Косово	578.631	571.010	3.070	5.222
Останати земји	3.600.661	2.851.355	53.215	53.875
Вкупно	16.512.978	14.289.051	10.207.671	8.952.736

Прикажувањето на продажбите е врз основа на потеклото на купувачот.

Постојаните средства се состојат од материјални и нематеријални средства.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ (продолжение)

Информации за поголемите купувачи

Продажбите од сегментот Фармација се одвиваат во повеќе земји и преку повеќе купувачи. Нема купувач со поголемо поединечно учество во продажбите на фармацевтски производи.

Кај продажбите на сегментот Хемија има еден поголем купувач што учествува во продажбите со 21,9% (2022: 22,1%).

Кај продажбите на сегментот Козметика има еден поголем купувач што учествува во продажбите со 17,2% (2022: 17,2%).

Кај продажбите на сегментот Билкарство има еден поголем купувач што учествува во продажбите со 26,5% (2022: 40,3%).

Видови на продажби

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Продажба на производи	12.150.210	10.770.158
Продажба на стоки	4.225.899	3.397.958
Останата продажба	136.869	120.935
	<u>16.512.978</u>	<u>14.289.051</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2022	1.672.705	3.907.669	6.045.501	240.183	11.866.058
Зголемувања	-	3.950	26.252	1.039.905	1.070.107
Пренос од инвестиции во тек	-	289.297	426.818	(716.115)	-
Оттуѓување	-	(17.088)	(51.493)	-	(68.581)
Пренос на средства	-	-	-	-	-
Курсни разлики	-	(184)	(1.471)	99	(1.556)
На 31 декември 2022	1.672.705	4.183.644	6.445.607	564.072	12.866.028
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2022	-	2.044.508	3.369.409	-	5.413.917
Амортизација за 2022 година	-	100.400	442.350	-	542.750
Оттуѓување	-	(15.400)	(50.203)	-	(65.603)
Курсни разлики	-	(98)	(1.172)	-	(1.270)
На 31 декември 2022	-	2.129.410	3.760.384	-	5.889.794
Сегашна вредност на 31 декември 2022	1.672.705	2.054.234	2.685.223	564.072	6.976.234
Набавна вредност					
На 1 јануари 2023	1.672.705	4.183.644	6.445.607	564.072	12.866.028
Зголемувања	-	-	55.473	1.170.357	1.225.830
Пренос од инвестиции во тек	-	312.726	579.852	(892.578)	-
Оттуѓување	-	(55)	(58.496)	(332)	(58.883)
Ревалоризација земјиште	446.882	-	-	-	446.882
Курсни разлики	-	5	(1.409)	-	(1.404)
На 31 декември 2023	2.119.587	4.496.320	7.021.027	841.519	14.478.453
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2023	-	2.129.410	3.760.384	-	5.889.794
Амортизација за 2023 година	-	104.930	482.120	-	587.050
Оттуѓување	-	(55)	(56.855)	-	(56.910)
Курсни разлики	-	14	(784)	-	(770)
На 31 декември 2023	-	2.234.299	4.184.865	-	6.419.164
Сегашна вредност на 31 декември 2023	2.119.587	2.262.021	2.836.162	841.519	8.059.289

Објективната вредност на земјиштето е утврдено врз основа на проценка извршена на 31 декември 2023 од страна на независен проценител од Друштво за услуги Центар за проценка ДОО Скопје, користејќи ја методологијата за проценка на вредност на недвижен имот објавена во Службен весник на Република Северна Македонија. Ефектот од ревалоризацијата е пренесен во останати резерви на капиталот (Белешка 15).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Софтвер и интерно генерирани нематеријални средства	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2022	371.199	3.455.320	112.718	49.230	3.988.467
Зголемување	-	482	868	402.756	404.106
Пренос од инвестиции во тек	-	380.947	10.256	(391.203)	-
Оттуѓување	(23)	(3.076)	-	(160)	(3.259)
Курсни разлики	(503)	303	620	-	420
На 31 декември 2022	370.673	3.833.976	124.462	60.623	4.389.734
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2022	355.664	1.652.904	82.338	-	2.090.906
Амортизација за 2022 година	6.494	310.310	8.177	-	324.981
Оттуѓување	(23)	(3.076)	-	-	(3.099)
Курсни разлики	(3)	326	121	-	444
На 31 декември 2022	362.132	1.960.464	90.636	-	2.413.232
Сегашна вредност на 31 декември 2022	8.541	1.873.512	33.826	60.623	1.976.502
Набавна вредност					
На 1 јануари 2023	370.673	3.833.976	124.462	60.623	4.389.734
Зголемување	68	14.053	436	501.175	515.732
Пренос од инвестиции во тек	-	489.122	6.913	(496.035)	-
Оттуѓување	-	(1.081)	-	(3.640)	(4.721)
Курсни разлики	(500)	(1.379)	116	1	(1.762)
На 31 декември 2023	370.241	4.334.691	131.927	62.124	4.898.983
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2023	362.132	1.960.464	90.636	-	2.413.232
Амортизација за 2023 година	3.655	328.793	7.693	-	340.141
Оттуѓување	-	(1.043)	-	-	(1.043)
Курсни разлики	-	(1.343)	(386)	-	(1.729)
На 31 декември 2023	365.787	2.286.871	97.943	-	2.750.601
Сегашна вредност на 31 декември 2023	4.454	2.047.820	33.984	62.124	2.148.382

Нето сегашна вредност на софтверот изнесува 57.608 илјади Денари (2022: 71.093 илјади Денари), остатокот се интерно генерирани нематеријални средства.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Управување со ризикот од финансирање

Раководството на Групата врши редовна анализа на кредитната задолженост.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски по кредити	1.869.711	1.489.667
Пари и парични еквиваленти	<u>(467.955)</u>	<u>(287.400)</u>
Нето обврски по кредити	<u>1.401.756</u>	<u>1.202.267</u>
Акционерска главнина	<u>13.791.033</u>	<u>12.507.915</u>
Нето обврски по кредити/Акционерска главнина	<u>10,16%</u>	<u>9,61%</u>

Финансиски инструменти и цели на управување со ризикот

Финансиските инструменти на Групата се состојат од пари и парични еквиваленти, купувачи и останати побарувања, добавувачи и останати обврски и кредити. Во текот на своето работење Групата е изложено на следните ризици:

Ризик од промена на девизните курсеви

Значаен дел од работењето на Групата како што се: продажбите на производи и услуги, набавка на основни средства, суровини и материјали, услуги и кредити се деноминирани во денари од странски валути. Групата не користи финансиски инструменти за минимизирање на ризикот

Состојбата на девизните износи деноминирани во Денари е следната:

	<u>Обврски</u>		<u>Средства</u>	
	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
ЕУР	1.789.277	1.462.054	1.767.663	1.363.222
РУР	101.456	91.218	185.669	288.741
УСД	297.186	213.131	13.410	8.191
ЦХФ	10.280	13.268	16.384	10.345
Останати валути	240.684	273.612	992.040	892.294

Групата најмногу е изложена на Евро и Руска рубља.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување од 10% на македонскиот Денар во однос на соодветните странски валути. Сензитивната анализа е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во консолидираниот извештај за Биланс на успех, а негативните износи претставуваат нејзино намалување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Ризик од од промена на девизните курсеви (продолжение)

	Зголемување од 10% на вредноста на Денарот		Намалување од 10% на вредноста на Денарот	
	2023	2022	2023	2022
ЕУР	2.161	9.883	(2.161)	(9.883)
РУР	(8.422)	(19.752)	8.422	19.752
УСД	28.378	20.494	(28.378)	(20.494)
ЦХФ	(610)	292	610	(292)
Останати валути	(75.136)	(61.869)	75.136	61.869
Нето изложеност на консолидираниот извештајот за финансиска состојба	(53.629)	(50.952)	53.629	50.952

Сензитивноста на Групата кон странските валути во 2023 година е поголема од 2022 година, најмногу како резултат на зголемувањето на побарувањата и обврските од странство.

Ризик од промена на каматни стапки

Групата е изложено на ризик од промена на каматните стапки.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување за 10% на каматните стапки на девизните кредити на денот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во Консолидираниот Биланс на успех, а негативните износи претставуваат намалување.

	Зголемување од 10%		Намалување од 10%	
	2023	2022	2023	2022
Кредити	4.071	2.605	(4.071)	(2.605)
Консолидиран биланс на успех	(4.071)	(2.605)	4.071	2.605

Доколку каматните стапки беа повисоки за 10% од тековните, добивката на Групата во 2023 година ќе беше помала за 4.071 илјади Денари, и обратно, доколку каматните стапки беа пониски добивката на Групата во 2022 година ќе беше поголема за 4.071 илјади Денари.

Ризик од ликвидност

Раководството на Групата води грижа за обезбедување на ликвидноста. Во соодветни случаи, Групата користи краткорочни и долгорочни кредити за финансирање на работењето. Раководството управува со ризикот од ликвидност преку одржување на извесен износ на слободни пари и парични еквиваленти, секојдневно пратење на состојбата на паричните средства и проекции за идните парични приливи и одливи. Групата има пристап до финансиски средства од банките со релативно ниска каматна стапка, што дополнително обезбедува можност за управување со ликвидноста.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Ризик од ликвидност (продолжение)

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските обврски на Групата:

2023	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Обврски кон добавувачите	1.656.711	1.159.481	258.649	10.991	3.085.832
Обврски за кредити	36.093	78.681	1.070.536	748.017	1.933.327
	1.692.804	1.238.162	1.329.185	759.008	5.019.159
2022	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Обврски кон добавувачите	1.401.407	872.587	270.553	7.804	2.552.351
Обврски за кредити	22.142	74.496	804.149	588.880	1.489.667
	1.423.549	947.083	1.074.702	596.684	4.042.018

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските средства на Групата:

2023	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Побарувања од купувачите	1.318.827	1.355.449	174.447	-	2.848.723
Пари и парични еквиваленти	467.955	-	-	-	467.955
	1.786.782	1.355.449	174.447	-	3.316.678
2022	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Побарувања од купувачите	1.197.069	1.252.669	157.195	-	2.606.933
Пари и парични еквиваленти	287.400	-	-	-	287.400
	1.484.469	1.252.669	157.195	-	2.894.333

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8 ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Кредитен ризик

Изложеноста на Матичното друштво на кредитниот ризик на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 е прикажана во следната табела:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Пари и парични средства	466.702	286.395
Побарувања од купувачи	2.848.723	2.606.933
Останати тековни средства	727.501	499.147
	<u>4.042.926</u>	<u>3.392.475</u>

Во категоријата пари и парични средства прикажани во табелата, не се вклучени парите во благајна бидејќи не постои кредитен ризик за оваа категорија.

Побарувањата се сумирани и прикажани во продолжение

	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
	<u>Побарувања од купувачи</u>	<u>Побарувања од купувачи</u>
Недоспеани и необезвреднети	2.241.952	2.070.379
Доспеани и необезвреднети	606.771	536.554
Обезвреднети	229.918	232.604
Бруто	3.078.641	2.839.537
Минус: исправка на побарувања	(229.918)	(232.604)
Нето	<u>2.848.723</u>	<u>2.606.933</u>

Недоспеани и необезвреднети

Побарувањата од купувачи во износ од 2.241.952 илјади Денари (2022: 2.070.379 илјади Денари) се недоспеани и необезвреднети. Овие се однесуваат главно на домашни купувачи и странски купувачи кои немаат скорешна историја на неплаќање, долга историја на соработка.

Доспеани и необезвреднети

Побарувањата од купувачи во износ од 606.771 илјади Денари (2022: 536.554 илјади Денари) се доспеани, но необезвреднети. Овие се однесуваат на домашни и странски купувачи кои немаат скорешна историја на неплаќање.

Старосната структура на доспеани и необезвреднети побарувања со 31 декември 2023 и 31 декември 2022 е прикажана во следната табела:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Помалку од 30 дена	284.390	220.591
Помеѓу 31 и 60 дена	178.566	171.380
Помеѓу 61 и 90 дена	97.678	135.543
Повеќе од 90 ден	46.137	9.040
	<u>606.771</u>	<u>536.554</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
8 ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Кредитен ризик од парични средства и парични еквиваленти

Раководството е фокусирано на соработка со високо реномираните банки во странска и домашна сопственост на домашниот пазар. И покрај тоа што најголем дел од финансиските институции и комерцијалните банки во Македонија немаат кредитен рејтинг од страна на компаниите за кредитен рејтинг, Матичното друштво претпазливо ги избира банките за своите пласмани. Главен фокус на анализите на Матичното друштво е на следново: нето средства, профитабилност, портфолио, база на клиенти. Кога анализите даваат позитивен резултат, се врши изборот. Матичното друштво соработува со најголемите банки во Северна Македонија, но главен фокус се најголемите банки (според класификацијата на Народна банка). Во врска со пласманите во останатите земји каде што Матичното друштво има свои поддружници, при своите анализи за кредитен ризик ги користи рејтинзите од екстерни интернационални рејтинг агенции (Fitch, Moody's).

Следната табела ја прикажува поделбата на паричните средства и паричните еквиваленти:

	2023	2022
Домашни банки	219.655	67.454
Банка Интеса Србија (БББ)	10.054	1.620
ПроКредит Банка Србија (БББ-)	39.653	43.339
ОТП Србија (Баа1)	17.094	196
Societe Србија	271	0
ОТП Хрватска (Баа1)	255	313
Raiffeisenbank Хрватска (БББ+)	19.311	30.500
ЗАБА Хрватска (БББ)	26.623	16.039
УниКредит Словенија	25.601	33.724
НЛБ Словенија(БББ+)	7.174	356
СКБ Словенија (БББ+)	10.103	1.876
Останати странски банки	90.908	90.978
	466.702	286.395

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

9. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
На 1 јануари	8.551	8.867
Зголемувања	1.113	30
Намалувања	(433)	(346)
На 31 декември	<u>9.231</u>	<u>8.551</u>

Вложувањата се состојат од:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Вложувања во некотирани компании	2.679	2.405
Вложувања во котирани компании	6.552	6.146
Вложувања во неповрзани субјекти	<u>9.231</u>	<u>8.551</u>

Вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба претставуваат вложувања во акции и удели на повеќе друштва и банки. Вложувањето во овие друштва и банки е помало од 10% од нивниот регистриран капитал.

Вредноста на вложувањата во котираниите друштва е искажана по нивната пазарна вредност. Акциите кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Групата очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност.

10. ЗАЛИХИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Суровини и материјали	1.807.971	1.714.002
Резервни делови	1.029	1.104
Ситен инвентар	2.417	3.254
Производство во тек	413.588	353.901
Готови производи	2.288.319	1.938.744
Трговски стоки	1.064.569	888.067
	<u>5.577.893</u>	<u>4.899.072</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ

Побарувања од купувачи

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Побарувања од купувачи	3.078.641	2.839.537
Минус: исправка на вредноста	<u>(229.918)</u>	<u>(232.604)</u>
Нето побарувања од купувачи	<u>2.848.723</u>	<u>2.606.933</u>

Движење на исправката на вредноста:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
На почеток на годината	232.604	240.057
Исправка за годината	96	47
Директен отпис	(2.587)	(7.419)
Наплатено во годината	(256)	(1.179)
Курсни разлики	61	1.098
На крајот на годината	<u>229.918</u>	<u>232.604</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
До 1 година	-	-
Над 1 година	<u>229.918</u>	<u>232.604</u>
На 31 Декември	<u>229.918</u>	<u>232.604</u>

Групата работи со голем број на купувачи во земјата и странство и поради тоа нема поединечно значајна концентрација на кредитен ризик кај побарувањата од купувачите.

12. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ И ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Аванси	113.188	88.254
Кредити на вработените	374	140
Побарувања за повеќе платен ДДВ	340.913	265.147
Побарувања за државна поддршка	122.987	-
Останати побарувања	<u>150.039</u>	<u>145.606</u>
	<u>727.501</u>	<u>499.147</u>

Побарувањата за повеќе платен ДДВ во најголем дел се однесуваат на побарувања од Управата за јавни приходи во Северна Македонија и се надоместуваат редовно

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Финансиски побарувања	263.601	234.000
Нефинансиски побарувања	463.900	265.147

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

12. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ И ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (продолжение)

Останати долгорочни побарувања

Нетековните побарувања се однесуваат на дадени аванси за набавка на постојани средства и истите се реализираат во временски период подолг од една година.

Нетековните побарувања од купувачите и останатите побарувања се како што следува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Нетековен дел од побарувањата	<u>90.692</u>	<u>307.437</u>

Ефективната каматна стапка на нетековните побарувања изнесува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	<u>5,25%</u>	<u>1,75%</u>

13. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Пари во банки	464.797	285.099
Пари во благајна	1.253	1.005
Останато	<u>1.905</u>	<u>1.296</u>
	<u>467.955</u>	<u>287.400</u>

14. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИ АКЦИИ

	<u>Обични акции</u>	<u>Сопствени акции</u>	<u>Вкупно</u>
На 1 јануари 2022	<u>2.220.127</u>	<u>(109.285)</u>	<u>2.110.842</u>
Откуп на сопствени акции	-	-	-
На 31 декември 2022	<u>2.220.127</u>	<u>(109.285)</u>	<u>2.110.842</u>
Откуп на сопствени акции	-	-	-
На 31 декември 2023	<u>2.220.127</u>	<u>(109.285)</u>	<u>2.110.842</u>

Вкупниот број на одобрени и издадени акции е 1.431.353 со номинална вредност од ЕУР 25,56 по акција. Издадените акции се платени во целост. На 31 декември 2023 година, бројот на акции со право на глас е 1.405.509 акции.

Во текот на 2023 година немаше откуп на сопствени акции. Од вкупните сопствени акции, 22.557 се сопствени обични акции; 3.287 акции се резервирани за поранешни сопственици од кои 3.228 приоритетни акции и 59 обични акции стекнати по основ на дивиденда.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

15. ОСТАНАТИ И ЗАКОНСКИ РЕЗЕРВИ

	Пренос на резерви	Земјиште	Вложувања	Фонд за акции	Вкупно
На 1 јануари 2022	(9.604)	1.449.460	4.416	212.132	1.656.404
Зголемување (белешка 9)	-	-	(316)	-	(316)
Курсни разлики	-	4.145	-	-	4.145
На 31 декември 2022	(9.604)	1.453.605	4.100	212.132	1.660.233
Зголемување (белешка 9)	-	-	680	-	680
Ревалоризација на земјиште	-	446.882	-	-	446.882
Курсни разлики	-	(24.620)	-	-	(24.620)
На 31 декември 2023	(9.604)	1.875.867	4.780	212.132	2.083.175

Природата и правата кои произлегуваат од секој вид на останати резерви се:

- Ревалоризационата резерва за земјиштето произлегува од проценката на земјиштето. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Резервите за Вложувања произлегуваат од нивната проценка. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Фондот за акции произлегува од задржаната добивка според одлука на Собрание на акционери и е на располагање на акционерите.

	Законски резерви
На 1 јануари 2022	620.479
Зголемување	2.181
Намалување	-
Курсни разлики	708
На 31 декември 2022	623.368
Зголемување	2.318
Намалување	-
Курсни разлики	946
На 31 декември 2023	626.632

Матичното друштво има задолжителна законска резерва како општ резервен фонд кој е формиран по пат на зафаќање од нето добивката. Оваа резерва се пресметува и се издвојува како процент определен со закон и не може да биде помал од 5% од добивката, се додека резервите на Матичното друштво не достигнат износ којшто е најмалку една десетина од основната главнина. Ако така создадената резерва се намали, мора да се дополни на ист начин.

16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ

	2023	2022
Долгорочни кредити	714.239	588.881
Краткорочни кредити	1.155.472	900.786
	1.869.711	1.489.667

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ (продолжение)

Доспевањето на кредитите е:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
До 1 година	1.155.472	900.786
Од 1- 3 години	714.239	588.881
	<u>1.869.711</u>	<u>1.489.667</u>

Кредитите се деноминирани во следните валути:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
ЕУР	206.072	261.756
МКД	1.663.461	1.227.718
Останати валути	178	193
	<u>1.869.711</u>	<u>1.489.667</u>

Ефективната каматна стапка на кредитите изнесува:

	<u>31 декември 2023</u>		<u>31 декември 2022</u>	
	<u>ЕУР</u>	<u>МКД</u>	<u>ЕУР</u>	<u>МКД</u>
Каматна стапка	Фиксна камата +0,89 – 4,4%	1,6%-3,4%	3 - 6 месечен ЕУРИБОР +0,59 – 1,3%	1,4-2,7%

На ден 31.12.2023 Матичното друштво ги одржува финансиските коефициенти (коефициент на вкунa задолженост на кредити во однос на капитал и ебитда и коефициент за покриеност на сервисирање на долг и учество на вкупен капитал во вкупни средства) врз основа на своите договори со банките.

17. ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски за отпремнини	<u>59.698</u>	<u>58.693</u>

Обврските за отпремнини се пресметани врз основа на законските барања за исплата на две нето просечни плати во моментот на пензионирање, со примена на актуарска пресметка.

Износот за отпремнини евидентиран во Билансот на успех изнесува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
На почеток на годината	58.693	58.995
Зголемување на пресметката	1.002	-
Курсни разлики	3	(302)
На крај на годината	<u>59.698</u>	<u>58.693</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

17. ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ (продолжение)

Основните претпоставки користени при пресметка на отпремнините се:

- Просечна месечна плата врз основа на јавно објавени податоци во Република Северна Македонија исплатена во последните три месеци од 2023;
- Услов за пензија: 64 години (мажи) и 62 години (жени) како и 15 години стаж;
- Номинален годишен пораст на просечната републичка плата

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Дисконтна стапка	3,58%	3,00%

18. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЦИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Одложени даночни средства	24.243	27.980
Одложени даночни обврски	<u>(4.410)</u>	<u>(5.889)</u>
	19.833	22.091

Одложените даноци од добивка се пресметани со примена на редовната стапка на данок од добивка во висина од 10%.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
На 1 јануари	22.091	16.257
Одложен данок во Билансот на успех (белешка 27)	3.239	(8.759)
Реализирана даночна обврска	<u>(5.497)</u>	<u>14.593</u>
На 31 декември	19.833	22.091

Движењето на одложените даночни средства и обврски е:

	<u>Резервирања</u>	<u>Вреднување</u>	<u>Вкупно</u>
На 1 јануари 2022	16.257	-	16.257
Во Билансот на успех	(8.759)	-	(8.759)
Реализирана даночна обврска	<u>14.593</u>	-	<u>14.593</u>
На 31 декември 2022	22.091	-	22.091
Во Билансот на успех	3.239	-	3.239
Реализирана даночна обврска	<u>(5.497)</u>	-	<u>(5.497)</u>
На 31 декември 2023	19.833	-	19.833

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

19. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски кон добавувачите	3.085.832	2.552.351
Аванси	32.709	31.692
Обврски кон вработените	234.162	196.755
Дивиденди	9.304	9.304
Одложени приходи од државна поддршка	403.743	385.447
Резервирања и останати обврски	425.022	318.791
	<u>4.190.772</u>	<u>3.494.340</u>

20. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Наплатени отпишани побарувања	256	-
Приходи од камати од тековно работење	3.614	5.070
Позитивни курсни разлики од тековно работење	226.119	811.657
Приходи од државна поддршка	100.410	89.565
Останати приходи	110.695	154.470
	<u>441.058</u>	<u>1.060.762</u>

21. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Камати од тековно работење	1.728	685
Негативни курсни разлики	313.094	795.207
Кусоци и отписи на залихи	120.338	84.505
Останати расходи	36.547	50.296
	<u>471.707</u>	<u>930.693</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

22. ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Суровини и материјали	4.300.596	3.826.386
Надоместоци на вработените	3.795.651	3.268.686
Амортизација	927.191	867.731
Електрична енергија и вода	330.632	434.744
Исправка на побарувањата од купувачите	96	47
Транспорт	217.223	183.254
Промена на залихите	(163.812)	(303.510)
Набавна вредност на продадени трговски стоки	2.777.980	2.255.705
Закуп	252.653	217.793
Реклама и пропаганда	1.567.961	1.286.332
Останати расходи	653.369	711.986
	<u>14.659.540</u>	<u>12.749.154</u>

Во категоријата „Останати расходи,, е вклучен износ од МКД 31.002 илјади кој се однесува на данок на солидарност. Согласно Законот за данок на солидарност објавен на 25 септември 2023 година, данокот претставува еднократна јавна давачка за 2023 година. Пресметувањето и плаќањето на данокот на солидарност за фискалната 2023 година, Друштвото го извршува согласно Законот за данокот на солидарност.

23. ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Бруто плати	3.339.874	2.867.484
Останати трошоци на вработени	455.777	401.202
	<u>3.795.651</u>	<u>3.268.686</u>
Број на вработени на 31 декември	<u>2.843</u>	<u>2.617</u>

24. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ

Оперативниот лизинг се однесува на изнајмување на деловни простории и возила. Вообичаениот период за изнајмување се движи од 3 - 5 години. Групата нема опција да ги откупи деловните простории и возилата.

Трошоци евидентирани во Билансот на успех се:

Минимум оперативен лизинг	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	252.653	217.793
	<u>252.653</u>	<u>217.793</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

24. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ (продолжение)

Идни неотповикливи обврски	<u>2023</u>	<u>2022</u>
До 1 година	144.790	182.571
Од 2 - 5 години	<u>259.341</u>	<u>191.849</u>
	<u>404.131</u>	<u>374.420</u>

25. ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Курсни разлики од кредити, нето	(79)	(152)
Расходи/приходи по основ на камати	<u>(37.050)</u>	<u>(26.047)</u>
	<u>(37.129)</u>	<u>(26.199)</u>

26. ДАНОК НА ДОБИВКА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Тековен данок на добивка	205.557	189.105
Нето одложен данок на добивка (белешка 18)	<u>3.239</u>	<u>(8.759)</u>
	<u>208.796</u>	<u>180.346</u>

Усогласувањето на данокот на добивка пресметан на добивката пред оданочување според законските даночни стапки за годината што завршува на 31 декември 2023 година е како што следува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Добивка пред оданочување	<u>1.785.660</u>	<u>1.643.767</u>
Пресметан данок по важечка стапка	165.184	153.313
Усогласување на расходите	132.935	115.776
Даночни олеснувања и ослободувања	(92.562)	(79.984)
Одложен данок на добивка	<u>3.239</u>	<u>(8.759)</u>
Данок на добивка	<u>208.796</u>	<u>180.346</u>
Ефективна даночна стапка	<u>11,69%</u>	<u>10,97%</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

27. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Основна заработка по акција		
Расположлива нето добивка(во Денари)	1.576.864.006	1.463.420.874
Просечен број на акции	<u>1.405.509</u>	<u>1.405.509</u>
Основна заработка по акција (во Денари)	<u>1.121,92</u>	<u>1.041,20</u>

28. ДИВИДЕНДА

Групата не ја евидентира обврската за дивиденди се додека истата не се ратификува на годишното Собрание на акционери.

На 3 Април 2023 година на Годишното собрание на акционерите е одобрена пресметка и исплата на бруто дивиденда за 2022 година во износ од 701.363 илјади денари. Пресметаната дивиденда е прикажана како намалување од задржаната добивка.

29. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Матичното друштво има превземено обврски по основ на склучени договори со изведувачи за изградба, набавка и одржување на постојани средства во износ од 175.728 илјади Денари (2022: 657.379 илјади Денари).

30. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

Матичното друштво има обврска по основ на издадени гаранции од банки кон различни доверители во износ од 461.774 илјади Денари (2022: 422.051 илјади Денари).

31. ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Групата нема краен единствен сопственик. Акциите на Групата се поседувани од голем број на правни и физички лица.

Надоместоци на раководството

Менаџерскиот тим на Групацијата АЛКАЛОИД АД Скопје брои вкупно 160 лица меѓу кои се и членовите на Управниот одбор. Надоместоците за бруто плати и награди, регрес за годишен одмор, новогодишен надоместок, менаџерско осигурување, отпремнина, јубилејни награди и приватно здравствено осигурување на менаџерскиот тим во извештајната година на бруто-основа изнесуваат вкупно 735,5 милиони денари (2022: 730,4 милиони денари), од кои 586,4 милиони денари (2022: 577,1 милиони денари) претставуваат фиксен и 149,1 милиони денари (2022: 153,3 милиони денари) претставуваат варијабилен надоместок. На членовите на Управниот одбор на друштвото не се исплатени надоместоци за учество во одборот. На членовите на Надзорниот одбор на друштвото во 2023 година вкупно на бруто основа им се исплатени 4.799 илјади денари. (2022: 4.438 илјади Денари).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

32. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалниот девизен курс за значајната валута користена при искажување на билансните позиции деноминирани во странска валута е следнава:

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
ЕУР	61,50	61,49
РУР	0,61	0,78
УСД	55,65	57,65
ЦХФ	66,41	62,45

33. ДАНОЧЕН РИЗИК

Во Република Северна Македонија тековно во сила се неколку даночни закони, кои се воведени од страна на Министерството за финансии на Република Северна Македонија. Овие даноци вклучуваат: данок на додадена вредност, данок на добивка, персонален данок на доход и останати даноци. Освен тоа, регулативите кои се однесуваат на овие даноци не беа на сила подолг период, спротивно на сличната легислатива во развиените пазарни економии. Дополнително, регулативите кои ја дефинираат имплементацијата на овие закони, често се нејасни или воопшто не постојат. Даночните биланси, вклучувајќи ги и сите останати полиња на даночна регулатива (како што се увозните царини), можат да бидат предмет на преглед и контрола од неколку соодветни даночни власти, кои можат да проценат значајни казни и пенали.

Матичното друштво остварува значајни трансакции со поврзаните страни. Исто така, раководството на Матичното друштво смета дека поседува доволна и адекватна документација во врска со трансферните цени, но постои одредена неизвесност во поглед на барањата и толкувањата на даночните и другите органи кои можат да се разликуваат од оние на раководството. Раководството на Матичното друштво смета дека различните толкувања нема да имаат значајни ефекти врз консолидираните финансиски извештаи на Матичното друштво.

Толкувањето на даночната легислатива од страна на даночните власти, применета врз трансакциите и активностите на Матичното друштво, може да не коинцидира со толкувањата на Раководството. Како резултат на тоа, трансакциите можат да бидат оспорени од даночните власти и од Матичното друштво може да биде побарано да плати дополнителни даноци, пенали и камати, кои можат да бидат значајни. Документацијата на Матичното друштво останува отворена за контрола од страна на даночните и царинските власти, за период од пет години до десет години. Ова практично значи дека даночните власти можат да одредат плаќање на дополнителни обврски во период од пет години од настанувањето на даночната обврска. Горенаведените објаснувања создаваат даночни ризици во Република Северна Македонија, кои се суштински позначајни од оние кои се вообичаени во земјите со повеќе развиени даночни системи.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

34. НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

На 24 февруари 2022 година, Русија зпочна со воени акции на територијата на Украина.

Земајќи ги предвид овие настани, Матичното друштво превзема неопходни мерки за заштита на вработените обидувајќи се да им овозможи безбедни услови.

Изложеноста на групата во овие две земји на 31 декември 2023 е прикажана во табелата подолу:

Во 000 ден.	Русија			Украина		
	Побарувања	Залихи	Приходи	Побарувања	Залихи	Приходи
Состојба на 31.12.2023	14.883	359.861	2.255.049	63.850	/	386.010
Наплатени побарувања (во 2024 до денес)	(4.597)	/	/	(59.258)	/	/
Потрошена залиха (во 2024 до денес)	/	(359.861)	/	/	/	/
Нето-изложеност	10.286	0	N/A	4.592	N/A	N/A

Групата има свое друштво во Русија со назив ООО АЛКАЛОИД Рус Москва преку кое оствари 14% од консолидираните приходи од продажби во годината што завршува на 31 декември 2023 година. Групата има свое друштво во Украина со назив ТОВ АЛКАЛОИД Киев каде нема значајни бизнис операции, но матичното друштво продава директно на трети страни на пазарот во Украина кои учествуваат со 2% во вкупните консолидирани приходи од продажби во годината што завршува на 31 декември 2023 година. Двете друштва се 100% сопственост на АЛКАЛОИД АД Скопје.

Имајќи предвид дека поголемиот дел од побарувања во овие две земји се наплатени, а залихата за овие пазари е потрошена, Менаџментот на Групата смета дека не е потребно корегирање на финансиските извештаи заклучно со 31 декември 2023 година.

Целосниот обем и времетраењето на конфликтот како и економските импликации кои би произлегле од него не можат лесно да се предвидат. Оттаму ваквите околности можат да бидат предизвикувачки за деловните операции во Русија и Украина особено поради мерките и политиките кои владините тела ги спроведоа досега или ќе ги спроведат во иднина.

Менаџментот на Групата внимателно го следи развојот на настаните кои може да влијаат на трговските активности, вклучувајќи санкции, активности на владите, но и случувањата конкретно во Украина. Менаџментот дополнително врши проценка на влијанието врз деловното работење и доколку е потребно, ќе преземе соодветни мерки бидејќи околностите постојано се менуваат и може да дојде до промена на стратегиите за работењето и до појава на бариери на пазарите кои се под влијание на конфликтот. Во оваа фаза менаџментот не може со сигурност да го процени влијанието на идните приходи и на целокупното работење на Групата бидејќи ситуацијата се менува секојдневно.

Не постојат други значајни настани по периодот на известување кои бараат обелоденување во консолидираните финансиски извештаи.

ПРИЛОГ 1 – КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО

ПРИЛОГ 2 – КОНСОЛИДИРАНА ГОДИШНА СМЕТКА